

RUSMIDDELPOLITISK HANDLINGSPLAN

MED

BEVILLINGSREGLEMENT FOR AKOHOLSAKER

2016 – 2020

Vedtatt av kommunestyret 08.12.16

BØ KOMMUNE

DEL A. RUSMIDDELPOLITISK HANDLINGSPLAN

Innledning

Rådmannen legger med dette frem forslag til rusmiddelpolitisk handlingsplan for perioden 2016-2020. Planen er en revisjon av tidligere rusmiddelpolitisk handlingsplan, vedtatt av kommunestyret for perioden 2012-2016.

Bø kommunes bevillingsreglement for alkoholsaker foreslås som en egen del av rusmiddelpolitisk handlingsplan. I sum skal dette innfri alkohollovens krav om at kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan.

Deltakere i arbeidsgruppen har vært:

Gundar Jakobsen, rådmann

Anne Jorun Paulsen, leder avdeling for psykisk helse

Inge Einarsen, ruskonsulent

Anders Svensson, kommuneoverlege

Liv Karin Andreassen, skole og barnehage konsulent

Linda Sommerseth, folkehelsekoordinator

Åsa Elvik, næringskonsulent

Gøril Johnsen, nav-leder og sekretær for gruppen

Kapittel 1. Lovgivning

Alkohollovens formål: § 1-1. Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdig drikkevarer.

Kommunen er etter alkoholloven § 1 – 7 d pålagt å utarbeide en **alkoholpolitisk handlingsplan**. Bestemmelsen trådte i kraft fra 1.1.98. Vi ivaretar bestemmelsene ved å utarbeide en **rusmiddelpolitisk handlingsplan**.

Planen som nå legges frem tar også hensyn til innholdet i følgende lover:

- Lov av 2. juni 1989 om omsetning av alkoholholdig drikk
- Lov av 18. desember om sosiale tjenester i Nav
- Lov av 24. juni 2011 om folkehelse
- Lov av 17. juli 1992 om barneverntjenester
- Lov av 5. august 1994 om vern mot smittsomme sykdommer

Den 1. januar 2004 trådte rusreformen i kraft. Hensikten var å styrke helsetjenestetilbudet og sikre helhet i behandlingstilbudet til rusmisbrukerne. Det er spesialisthelsetjenesten som er ansvarlig for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (institusjon). Avdeling for psykisk helse i Bø kommune har koordineringsansvar for den kommunale rusomsorgen.

Kapittel 2.

Rusmidler omfatter i denne sammenhengen alkohol og narkotika.

Rusmiddelforbruket nasjonalt og i Europa

Forskning viser at bruk av alkohol og narkotika bør ses i sammenheng, blant annet fordi tidlig alkoholdebut øker risikoen for bruk av narkotika. WHO anslår at 55 000 ungdommer i Europa årlig dør av alkoholrelaterte skader. Blant menn i alderen 15 – 29 år er alkohol den viktigste risikofaktor for tidlig død i Europa.

På landsbasis er det registrert økning i alkoholforbruket hos ungdom, i tillegg til at holdningene til bruk av alkohol i befolkningen er blitt mer liberale. Bruk av rusmidler er årsak til fysiske, sosiale og psykiske skader. Innleggelser i somatisk sykehus med alkoholrelaterte hoveddiagnoser viser på landsbasis en økning fra 2505 til 4482 personer (1994-2008).

Alkohol

Alkohol som rusmiddel har en lang tradisjon i Norge. På landsbasis er det registrert en økning i alkoholforbruk på cirka 40 % de siste 20 årene (Folkehelserapporten 2014). I følge Helsedirektoratet er det totalforbruket blant aldersgruppen 50+ som øker mest, mens de unges bruk av alkohol har flatet ut og vist en tydelig nedgang siden årtusenskiftet. Likevel er det fremdeles mange unge som drikker alkohol, særlig i den siste delen av tenårene. Alkohol er det rusmiddelet som forårsaker de største problemene og skadene, for personer, familier, arbeidslivet og samfunnet for øvrig.

Vi vet at det å drikke alkohol gir risiko for akutte skader. Ungdom som begynner å drikke tidlig, har i mange tilfeller et atferdsmønster der andre typer antisosial atferd og bruk av tyngre rusmidler inngår. Ungdom i en slik situasjon har gjerne et mer trøblete forhold til skolen og til foreldrene enn andre. De begår mer kriminalitet, har dårligere psykisk helse og får oftere problemer senere i livet (Ungdata.no).

I følge spørreskjemaundersøkelsen ESPAD (den store europeiske skoleundersøkelsen) var det en økning fra 43 til 55 prosent av 15-16 åringer fra 1995 til 1999 som oppga å ha drukket alkohol i løpet av de siste 30 dagene, så har det vært en jevn nedgang til 23 prosent i 2015. Den samme undersøkelsen viser at vi har et lavt alkoholforbruk sammenlignet med andre land, men i Norge har vi et drikkemønster som er kjennetegnet av at det drikkes relativt store kvantum når det drikkes, noe som naturligvis også gjelder for ungdom. Statistikken viser at de akutte skadene i kommunene i de aller fleste tilfellene er relatert til alkoholbruk, spesielt i helgene.

Forbruket av alkohol for nordmenn over 15 år i 1990 var på 4,1 liter i året. I 2009 var forbruket 5,1 liter og ifølge Folkehelserapporten fra 2014 drikker nordmenn over 15 år gjennomsnittlig cirka 8 liter ren alkohol per år.

I 2014 ble det registrert 320 dødsfall i Norge på grunn av alkohol. Av disse var 239 menn (75%) og 81 kvinner (25%). 83% av de døde var over 55 år, 15% over 75 år, mens andelen under 35 år var på under én prosent. Tall hentet fra Rusmidler i Norge 2015 av SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning). Denne undersøkelsen viser også at mesteparten av

alkoholforbruket kommer fra lovlig innenlands omsetning; alkohol solgt gjennom vinmonopol, dagligvarebutikker og skjenkesteder med skjenkeløyve.

Narkotika

Det mest brukte narkotiske stoffet i Norge, som i resten av den vestlige verden, er cannabis. ESPAD (den europeiske skoleundersøkelsen) viser at det var en nedgang i cannabisbruk fra 1999 til 2011 fra 12% til 5 %. Fra 2011 til 2015 har antall som svarer at de har brukt cannabis økt til 7%.

De fleste narkotikadødsfall er forårsaket av heroin og der stoffet er tatt ved injisering. Narkotikadødsfall økte gjennom hele 1990-tallet og var i 2001 på 405 personer. Etter dette har det vært en nedgang og tallet for dødsfall relatert til narkotika ser nå ut til å ha stabilisert seg på 205 i året (SIRUS 2015).

Rusmiddelforbruket i kommunen

Den nyeste undersøkelsen vi har på alkoholbruk i kommunen er Ungdata-undersøkelsen som ble gjort på Bø ungdomsskole i 2014. Denne undersøkelsen viser at alkoholbruk blant ungdom i Bø ligger som på landssnittet på 14,2 prosent, mens gjennomsnittet for resten av Nordland ligger på 19,4 prosent. Av de som drikker alkohol er det et flertall jenter.

Undersøkelsen viser at 59 prosent av de som har vært tydelig beruset, sier de får lov til å drikke alkohol av foreldrene. Det var også en del som var usikre på om de fikk lov til å drikke alkohol av foreldrene, mens kun 16 prosent av de som hadde drukket seg tydelig beruset svarte at de ikke fikk lov av foreldrene. 40 prosent av jentene og 30 prosent av guttene mener det er svært viktig å rette seg etter meningene og holdningene til foreldrene og deres syn på bruk av rusmidler. Dette viser at foreldrenes holdninger er viktige for ungdommene og et tydelig «nei» har mye å si for alkoholbruk og debutalder til ungdom i ungdomsskolealder.

En annen mulig utfordring vi har i kommunen er at mange av ungdommene bor alene på hybel allerede som 15/16 åring. Statistikk på landsbasis viser at tidlig debut henger sammen med høyt og risikofylt alkoholkonsum senere i livet.

Vi har lite grunnlag for å kunne tallfeste voksnes bruk av alkohol i Bø, men med bakgrunn i økt tilgjengelighet i kommunen og økningen av alkohol på landsbasis, er det sannsynlig at bruk av alkohol har økt blant denne gruppen også i Bø.

I følge Ungdata-undersøkelsen ligger ungdom i Bø under landsgjennomsnittet på spørsmål om de har brukt hasj eller marihuana i løpet av de siste 12 måneder. Tre prosent svarte ja på landsbasis, mens to prosent i Bø hadde brukt hasj eller marihuana i løpet av de siste 12 månedene. Likevel svarer 22 prosent av ungdommen i Bø at de kan skaffe hasj eller marihuana dersom de ønsket å få tak i det, mens bare 18 prosent på landsbasis tror de ville klare å skaffe seg stoffet.

Tidlig debut for alkohol er kanskje spesielt en utfordring for vår kommune, i og med at mange av ungdommene bor alene på hybel allerede som 15/16 åring. Statistikk på landsbasis viser at tidlig oppstart med alkohol henger sammen med høyt og risikofylt alkoholkonsum senere i livet.

Når det gjelder voksnes bruk av alkohol, så har vi lite grunnlag for å kunne tallfeste dette. Det kan tenkes å ha økt noe de senere år, med bakgrunn i økt tilgjengelighet i Bø, og i tråd med den generelle økningen i bruk av alkohol på landsbasis.

Hasj og amfetamin er stoffer som omsettes og brukes i Bø. Dette sies å være nokså lett tilgjengelig, og brukes jevnlig av en del unge voksne. Dette bekreftes av politi, og av intervju av brukere. Denne bruken er vanskelig å tallfeste, men vi kan gå ut fra at forbruket er nokså likt det våre nabokommuner har.

Fra forrige revisjon er det etablert Vinmonopol i Bø. Dette øker tilgjengeligheten til alkoholholdig drikke.

Barneverntjenesten registrerer i mange av sine saker at det er rusproblematikk i familien. Dette får ofte store konsekvenser for barn. Forskning viser følgende:

- Barn som vokser opp med rus- misbrukende foreldre opplever dem ofte som upålitelige, uforutsigbare og inkonsistente.
- Rusmidler har en forsterkende eller dempende effekt på ulike personlighetstrekk, slik at omsorgen som barnet får, kan være svært annerledes når en forelder er ruset. For eksempel kan foreldre som er ruspåvirket være mindre engasjerte i barnet sitt, streve med å oppfatte barnets signaler og behov og ut fra dette gjøre lite realistiske vurderinger av barnets behov.
- Slike vansker i samspillet kan føre til at barnet gir utydelige eller svake signaler på sine behov, noe som gjør det enda vanskeligere for foreldrene å svare på en utviklingsstøttene måte.
- Å vokse opp med rus- misbrukende foreldre gir en betydelig økt risiko for at barn utvikler et bredt spekter av vansker med alvorlige konsekvenser for deres livsutvikling.

Forebygging og avdekking av rusproblematikk i familien er derfor et svært viktig forebyggende tiltak for alle barn.

Kapittel 3. Mål

Nasjonale mål

Hovedmålsettingen nasjonalt er å redusere rusmiddelproblemer, forebygge at rusmiddelproblem oppstår, effektiv behandling, tilstrekkelig rehabilitering og tydelig ansvar.

Nasjonalt foreligger det en opptrappingsplan og vesentlige satsingsområder er tidlig innsats, behandling og ettervern/oppfølgingstjeneste (Prop.15 S (2015-2016)).

Kommunale mål

Kommunens lokale bestemmelser og regulering av salgs- og skjenkebestemmelsene er et av de viktigste virkemidlene for å begrense alkoholrelaterte skader.

I tråd med de nasjonale satsningsområdene, og på bakgrunn av tilgjengelig informasjon om rusbruk i kommunen, skal hovedmålene for alkoholpolitikken i kommunen være:

1. Å forebygge at misbruk oppstår
2. Å bidra til at salg og skjenking av alkohol foregår i kontrollerte former
3. Å redusere skadevirkningene når rusmisbruk har oppstått
4. Å heve debutalderen for bruk av alkohol
5. Å redusere totalkonsumet av alkohol i befolkningen
6. Å redusere antall unge som drikker seg beruset

Kapittel 4. Tiltak for å nå de kommunale målene

Rusrelaterte problemer gir omfattende konsekvenser for pasienten/brukeren, for familie og pårørende, for arbeid og samfunnet. Det betyr at alle tiltak, både forebyggende, behandling og ettervern må skje tverrfaglig og i tett samarbeid med brukeren og pårørende og eventuell arbeidsgiver.

I rusmiddelpolitiske handlingsplan beskrives tiltakene generelt. Folkehelseplanen beskriver konkrete forebyggende arbeid fra de ulike avdelingene i kommunen. Forebyggende tiltak handler om å forhindre at mennesker utvikler et rusproblem. Konkrete forebyggende tiltak fremkommer i den årlige handlingsplanen for Folkehelse. Det viktigste forebyggende tiltaket er å redusere tilgjengeligheten til alkohol, generelt men fremfor alt for barn og unge. Det rusforebyggende arbeidet for barn og unge skal prioriteres og må sees i sammenheng med kommunens helsefremmende arbeid og øvrig Folkehelsearbeid. Frivillige lag og foreninger har en viktig rolle i det forebyggende arbeidet overfor ungdom og samarbeidet med disse skal opprettholdes.

For å kunne iverksette effektive forebyggende tiltak kreves det kunnskap om rusbruken i Bø kommune. Kommunen ved avdeling for psykisk helse gjennomfører Ungdata undersøkelser i ungdomsskolen hvert tredje år.

Behandling av pasienter med rusrelaterte lidelser ivaretas av avdeling for psykisk helse i Bø kommune. Det er arbeid som krever spesialisert kompetanse og tett samarbeid med spesialisthelsetjenesten og NAV.

Spesialisthelsetjenesten som er ansvarlig for tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Alt rusarbeid er tverrfaglig og samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten, Nav og kommunen må være tett og godt. En forutsetning for at rusbehandling skal være vellykket er at pasienten har arbeid/aktivitet, egnet bolig og at pasienten har et fungerende nettverk. Kommunen skal prioritere dette arbeidet ved oppfølging av ruspasienter. Det er kommunen ved avdeling for psykisk helse, som er ansvarlig for å etablere et godt ettervern etter institusjonsbehandling. Dette må omfatte individuelt tilpassede tiltak som ivaretar pasientens behov og ønsker. Fastlegen i samarbeid med ruskonsulenten skal ha en sentral rolle i oppfølgingen av ruspasienter. Rusbehandlingen er en integrert del av kommunens psykiatritjeneste og de administrative og organisatoriske rutiner som gjelder psykiatripasienter skal brukes. Individuell plan og ansvarsgruppe skal brukes dersom det ses som hensiktsmessig og pasienten ønsker det.

Kapittel 5. Bevillingssystemet

Økt tilgang på alkohol gir den enkelte et større personlig ansvar. Samtidig gir økt tilgang på alkohol økt forbruk og dermed større alkoholskader. Tiltak som kontrollerer og regulerer tilgjengeligheten gir en viss kontroll over rusforbruket, samtidig som det kan bidra til å få alkohalnæringen bevisst sitt omsetningsansvar.

Bevillingssystemet er forankret i alkoholloven, og det er her utarbeidet klare og tydelige rammer for hvordan systemet skal håndheves. Bevillingssystemet er et viktig alkoholpolitisk instrument, og kommunestyret er som kommunens høyeste organ tillagt myndighet til å fatte de overordnede vedtak etter alkoholloven. Bø kommune har et eget bevillingsreglement som følger vedtaksperioden for rusmiddelpolitisk handlingsplan.

I henhold til alkoholloven § 1-7 gir kommunen bevilling for salg og skjenking. Før kommunestyret avgjør søknad skal det innhentes uttalelse fra NAV og politi. Pr. september 2016 er det 7 skjenkebevillinger og 5 salgsbevillinger i Bø kommune.

Kommunen er ansvarlig for kontroll av kommunal bevilling, jf. Alkoholloven § 1-9. Bø kommune har engasjert Nordfjeldske kontroll til å forestå kontroll med salgs- og skjenkesteder. Alkohollovens og tilhørende retningslinjer skal legges til grunn ved utøvelse av kontroll.

DEL B. BEVILLINGSREGLEMENT FOR ALKOHOLSAKER

Vedtatt av kommunestyret 08.12.16

Kap 1. Generelle bestemmelser

- § 1 Bevillingsreglementet til Bø kommune skal bidra til å oppfylle alkohollovens formål om å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadene som alkoholbruk kan innebære. Hensikten med bevillingsreglementet er at saksbehandlingen av søknader om salg og skjenking av alkohol skal skje på en mest mulig forutsigbar måte, slik at blant annet kravet til likebehandling ivaretas.
- § 2 Bevillingsreglementet gjelder for salg- og skjenking for alkoholholdig drikk, definert som drikk med mer enn 2,5 volumprosent alkohol, jf. alkoholloven § 1-3.
- § 3 Bevillingsreglementet er et supplement til bestemmelsene i alkoholloven og alkoholforskriften. Ved motstrid har lov og forskrift alltid forrang.

Kap 2. Om saksbehandlingen

- § 4 Kommunestyret fatter vedtak om salgs- og skjenkebevillinger. I saksforberedelsene skal følgende forhold vurderes, jf. alkohollovens § 1-7a:
- Antallet salgs- og skjenkesteder
 - Stedets karakter
 - Beliggenhet
 - Målgruppe
 - Trafikk- og ordensmessige forhold
 - Næringspolitiske hensyn
 - Hensynet til lokalmiljøet for øvrig
- § 5 Saksbehandlingsfristen for søknader om salgs- og skjenkebevillinger er fire måneder, jf. alkohollovens § 1-11 og tjenestelovens § 11.

Kap 3. Krav til bevillingshaver

- § 6 Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må innfri vandelskravet i alkohollovens § 1-7b.
- § 7 For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder som skal godkjennes av kommunen. Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse. Pliktene til styrer og stedfortreder følger av alkohollovens § 1-7c.

- § 8 Bevillingshaver og styrer/stedfortreder er ansvarlig for at salg og skjenking foregår i overensstemmelse med alkoholoven og bestemmelser gitt med hjemmel i den. Bevillingshaver og styrer/stedfortreder plikter å føre tilsyn med de ansattes utøvelse av salg og skjenking, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.

Kap 4. Salgsbevillinger

Salgssteder

- § 9 Salgsbevillinger kan gis for perioder inntil 4 år, jf alkoholovens § 1-6 andre ledd første setning. Kommunestyret kan på visse vilkår bestemme at salgsbevillinger likevel ikke skal opphøre, men gjelde for fire nye år, jf alkoholovens § 1-6 tredje og fjerde ledd.
- § 10 Salg av alkoholholdig drikk som overstiger 4,7 % (gruppe 2 og 3) kan bare foretas av AS Vinmonopolet.
- § 11 Salg og utlevering av alkoholdig drikk med høyst 4,7 % (gruppe 1) kan bare foretas på grunnlag av kommunal bevilling. Slik bevilling kan gis til dagligvarebutikker og butikker som tidligere har hatt bevilling som kommunalt ølmonopol.

Salgstider

- § 12 Salg og utlevering av alkoholdig drikk med høyst 4,7 % (gruppe 1) kan skje fra kl. 08.00 til kl. 20.00. På dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag, skal salget opphøre kl. 18.00. Salg og utlevering av alkoholdig drikk med høyst 4,7 % skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.
- § 13 Salg av alkoholholdig drikk som overstiger 4,7 % (gruppe 2 og 3) kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag, skal salget opphøre kl. 15.00.

Antall salgsbevillinger

- § 14 Det settes ingen begrensninger på antallet salgsbevillinger i Bø kommune.

Søknadsfrist og saksbehandlingstid

- § 15 Det settes ingen søknadsfrist for salgsbevillinger. Søknader om salgsbevillinger saksbehandles fortløpende. Vedtak fattes av kommunestyret, og behandlingstiden følger dermed av kommunestyrets møteplan.

Kap 5. Skjenkebevillinger

Typers skjenkebevillinger

- § 16 Alminnelig bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, jf alkoholloven § 4-2, kan gis for perioder inntil 4 år, jf alkohollovens § 1-6 andre ledd første setning. Kommunestyret kan på visse vilkår bestemme at skjenkebevillinger likevel ikke skal opphøre, men gjelde for fire nye år, jf alkohollovens § 1-6 tredje og fjerde ledd.
- § 17 Det settes ingen begrensninger på antallet skjenkebevillinger i Bø kommune.
- § 18 Skjenkebevilling kan dessuten gis for én enkelt bestemt anledning, jf alkohollovens § 1-6 andre ledd andre setning. Bevillinger for enkelt anledning der styrer og stedfortreder har bestått kunnskapsprøven, og der alkohol skal skjenkes i næringsvirksomhet, gir bevillingshaver rett til å kjøpe alkohol fra grossist, jf. alkohollovens § 1-4c andre ledd.
- § 19 Det opprettes fem (5) ambulerende skjenkebevilling i Bø kommune. Ambulerende bevillinger gjelder kun skjenking til slutta selskap, jf. alkoholloven § 4-5.

Skjenketider

- § 20 I Bø kommune gjelder følgende generelle skjenketider (i.e. «tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker» jf alkohollovens § 4-4):

	Gruppe 1+2: Øl og vin	Gruppe 3: Brennevin
Mandag til torsdag	08.00 – 01.00	13.00 – 01.00
Fredag - lørdag	08.00 – 02.00	13.00 – 02.00
Søndag og helligdag	08.00 – 01.00	13.00 – 24.00

I hht alkohollovens § 4-4,6. ledd, skal konsum av utskjenket alkoholholdig drikk opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

- § 21 Skjenke- og åpningstidene 2. juledag, nyttårsaften, romjulsdagene, onsdag før skjærtorsdag, skjærtorsdag samt 16. mai og dagen før 1. mai skal være som for fredager/lørdager uavhengig av hvilken ukedag de faller på.
- § 22 Søknad om utvidelse av skjenketid for en enkelt anledning, jfr. alkohollovens § 4-4, 3. ledd/ § 1-6, kan maksimalt gis som for fredager og lørdager. Normalt gis ikke utvidet skjenketid for arrangementer som legges til søn- og helligdager. Kravet i alkoholloven om at det må dreie seg om en ”enkelt anledning” må være oppfylt. Det gis ikke utvidet skjenketid i forbindelse med idrettsarrangement.

Søknadsfrister

- § 23 Det settes ingen søknadsfrist for alminnelige skjenkebevillinger. Søknader om alminnelige skjenkebevillinger saksbehandles fortløpende. Vedtak fattes av kommunestyret, og behandlingstiden følger dermed av kommunestyrets møteplan.
- § 24 Søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning og om ambulerende bevilling må være framsatt innen tre (3) uker før arrangementet skal avvikles. Søknader framsatt etter dette behandles hvis praktisk mulig.

Øvrige vilkår for skjenkebevillinger, jf alkoholovens § 4-4

- § 25 Ved skjenkebevilling til både utendørs og innendørs skjenkeareal, gjelder skjenkebevillingen utendørs for de samme alkoholgrupper som gjeldende for innendørs skjenking, med mindre det er gitt spesielle restriksjoner om dette i det enkelte bevillingsvedtaket.
- § 26 Det tillates ikke utplassering av spilleautomater i lokaler hvor det skjenkes. Dette gjelder også inngangsparti til skjenkelokaler.

Kap 6. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

- § 27 Innehavere av salgs- og skjenkebevilgninger skal føre internkontroll med virksomheten.
- § 28 Kommunen skal forestå kontroll med utøvelsen av salgs- og skjenkebevilgninger, jf alkoholoven § 1-9. Kommunen kan når som helst kreve tilgang til salgs- og skjenkestedets lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshaver.

Kap 7. Inndragning av salgs- og skjenkeløyver

- § 29 Ved overtredelser av alkoholovens bestemmelser samt vilkår for bevillinger, skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker, jf. alkoholforskriftens § 10-3.
- § 30 Kommunestyret kan inndra en bevilling for resten av bevillingsperioden eller for en kortere tid i tråd med alkoholovens § 1-8. Saksforberedelsene skal gjennomføres i tråd med alkoholforskriftens kapittel 10.

Kap 8. Salgs- og skjenkeavgifter/gebyrer

- § 31 Salgs- og skjenkeavgifter samt bevillingsgebyrer settes så høyt som loven til enhver tid gir anledning til og vedtas av kommunestyret i regulativet for hvert budsjettår.
- § 32 Ved årets utløp skal bevillingshaver på eget initiativ sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol samt forventet omsatt mengde alkohol for kommende år. Fristen for å innrapportere omsetningstall er 1. mars påfølgende år.
- § 33 Ved opphør av virksomhet eller virksomhetsoverdragelse skal faktisk omsetningstall innrapporteres umiddelbart ved virksomhetens opphør eller på overdragelsestidspunktet.

Kap 9. Klage

- § 34 Kommunens enkeltvedtak etter alkohollovens § 1-8 og kapitlene 3, 4 og 7 kan påklages til fylkesmannen. Klagesaken skal behandles i kommunen etter vanlige saksbehandlingsregler før oversendelse.

Kap 10. Delegasjon av myndighet

- § 35 I henhold til Bø kommunes delegasjonsreglement er formannskapet delegert myndighet til å fatte vedtak i prinsipielle saker som ikke kommunestyret selv skal avgjøre etter alkoholloven med tilhørende forskrift(er).
- § 36 Rådmannen er delegert myndighet i ikke-prinsipielle saker etter alkoholloven med tilhørende forskrift(er), herunder å forestå kontroll med salgs- og skjenkebevilgninger, jf. alkohollovens § 1-9 og alkoholforskriftens kapittel 9.

Kap 11. Ikraftttredelse

- § 37 Bevillingsreglementet for Bø kommune trer i kraft straks.